

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Χρίστος Τσολάκης γεννήθηκε το 1935 στο εγκαταλειμμένο σήμερα χωριό της ορεινής Πιερίας Μόρνα (Σκοτεινά). Ο πατέρας του ήταν δάσκαλος στη Μόρνα. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Κατερίνης το 1952 και εισήχθη στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από την οποία αποφοίτησε ως αριστούχος το 1957. Δάσκαλοί του, μεταξύ άλλων, ήταν ο Εμμανουήλ Κριαράς, ο Απόστολος Βακαλόπουλος, ο Νικόλαος Ανδριώτης, ο Ιωάννης Κακριδής και ο Λίνος Πολίτης.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στα Νέα Εκπαιδευτήρια της Βέροιας και στη συνέχεια διορίστηκε στο Γυμνάσιο Θηλέων της Βέροιας. Το 1963, μετατέθηκε στο Πειραματικό Σχολείο του ΑΠΘ, όπου παρέμεινε για είκοσι χρόνια.

Κατά την σημαντική περίοδο της γλωσσικής μεταρρύθμισης 1976-1978, συμμετείχε ενεργά στις επιτροπές του Υπουργείου Παιδείας που σχεδίασαν και εφάρμοσαν τα νέα μέτρα για τη μέση εκπαίδευση. Τα μέτρα αφορούσαν στη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας και στη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γραμματείας από μετάφραση.

Το 1977 μετέβη στη Στοκχόλμη, μετά από πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας της Σουηδίας, προκειμένου να παραδώσει μαθήματα σε ξένους εκπαιδευτικούς σχετικά με τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας. Για τα επόμενα δύο χρόνια, δίδαξε «Θεωρία της Γλώσσας» και «Μεθοδική» στις Παιδαγωγικές Σχολές του Malmö και της Στοκχόλμης. Είχε την ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά το σουηδικό εκπαιδευτικό σύστημα και τις ιδιαιτερότητές του. Τις γνώσεις αυτές αξιοποίησε οργανώνοντας τη συγγραφή βιβλίων για Έλληνες δασκάλους και μαθητές, με ενίσχυση της Lärarhögskolan του Malmö και του Πανεπιστημίου Lund. Παρακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Κλασικό Ινστιτούτο του Πανεπιστημίου Lund, με τον καθηγητή της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας Stig Rudberg. Στη διάρκεια των μεταπτυχιακών του σπουδών ασχολήθηκε με επικούς και λυρικούς ποιητές και με κείμενα της Αττικής περιόδου και της Ρωμαϊκής και Βυζαντινής εποχής.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ο Χρίστος Τσολάκης διορίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας ως μέλος της «επιτροπής Κριαρά» για τη ρύθμιση του μονοτονικού συστήματος της νεοελληνικής γλώσσας. Τον Ιούνιο του 1982

αναγορεύθηκε διδάκτορας της Φιλοσοφίας στο ΑΠΘ με βαθμό «Άριστα». Το θέμα της διδακτορικής διατριβής του ήταν «Η πολυτυπία στο ρήμα της κοινής νεοελληνικής γλώσσας».

Το 1982, συμμετείχε μετά από πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας στην επιτροπή συγγραφής διδακτικών βιβλίων για τη γλωσσική διδασκαλία στο Γυμνάσιο. Ολοκλήρωσε τη σειρά Έκθεση – Έκφραση για τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, συγγράμματα που άνοιξαν το δρόμο για την εφαρμογή της επικοινωνιακής διδασκαλίας της γλώσσας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και που αποτέλεσαν τα πρώτα εγχειρίδια στην ελληνική παιδεία για τη διδασκαλία της γραπτής έκφρασης με οργανωμένες διδακτικές ενότητες σε κάθε ποικιλία γραφής.

Ο Χρίστος Τσολάκης δίδαξε «Νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία» στη Σχολή Επιμόρφωσης Λειτουργών Δημοτικής Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Δ.Ε.) από το 1982 μέχρι το 1989 και χρημάτισε διευθυντής σπουδών στην ίδια σχολή (1983-1987). Από το 1987 μέχρι το 1989 δίδαξε και στη Σχολή Επιμόρφωσης Λειτουργών Μέσης εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Μ.Ε.).

Το 1986, ο Χρίστος Τσολάκης εκλέχθηκε επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ. Το 1988, εκλέχθηκε αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και Καθηγητής στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης όπου υπηρέτησε και ως Πρόεδρος. Το 1993 διετέλεσε διευθυντής του Περιφερειακού Επιμορφωτικού Κέντρου (Π.Ε.Κ) Θεσσαλονίκης και το 1996 αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και πρόεδρος του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Από το 2002 είναι Ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ.

Το όραμα του Χρίστου Τσολάκη για συνολική μεταρρύθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες περιέλαβε την ίδρυση «Ομίλων», με στόχο μια σχολική ζωή που αναβαθμίζει το εκπαιδευτικό έργο, προσφέρει κίνητρα για μάθηση και καταπολεμά τη σχολική διαρροή, τις κοινωνικές ανισότητες και τη βία που εκδηλώνεται ως παραβατική συμπεριφορά. Όμιλοι φωτογραφίας, κινηματογράφου, λογοτεχνίας και θεάτρου, ως θεσμοί στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, αποτέλεσαν εφαλτήριο για την καθιέρωση του θεσμού της ευέλικτης ζώνης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και των καινοτόμων δράσεων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αργότερα.

Την πρόταση αυτή κατέθεσε ο Χρίστος Τσολάκης ως αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Και παρότι η πρόταση είχε τύχει θετικής αποδοχής, δεν προωθήθηκε άμεσα. Οι ιδέες του όμως επηρέασαν τελικά την πορεία των εκπαιδευτικών θεμάτων. Στην καθημερινή τους διδασκαλία, οι μαθητές που ενέπνευσε ως δάσκαλος, προώθησαν το σχολείο της πολιτισμικής ευθύνης και της δημιουργίας, με έμφαση στην ελευθερία του λόγου και τη φυσική διδασκαλία και εκμάθηση της γλώσσας. Επίσης, μία άλλη εμπνευσμένη πρόταση του Χρίστου Τσολάκη ήταν η εισήγηση στο Υπουργείο Παιδείας για τη δημιουργία του νέου θεσμού «Κέντρων του Παιδιού», για υποβαθμισμένες περιοχές των πόλεων, όπου διαμένουν αλλοδαποί με μικρά παιδιά.

Ο Χρίστος Τσολάκης υπήρξε μέλος και πρόεδρος του Μορφωτικού Κέντρου Βέροιας (1960-1964). Από το 1964 υπήρξε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Συντακτικής Επιτροπής του «Φιλολόγου», της επιθεώρησης που ίδρυσε ο Ιωάννης Κακριδής και που συνεχίζει να εκδίδεται από το σύλλογο των αποφοίτων της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ. Από το 1996 είναι πρόεδρος του συλλόγου αποφοίτων και υπεύθυνος σύνταξης του «Φιλολόγου».

Ο Χρίστος Τσολάκης έχει διοργανώσει αναρίθμητες εκδηλώσεις πολιτισμού, μορφωτικές επισκέψεις για τον εκπαιδευτικό κόσμο με το σύλλογο του «Φιλολόγου» και καθιέρωσε τη γνωστή σειρά των πανελληνίων συνεδρίων για τη διδασκαλία της γλώσσας στη Θεσσαλονίκη.

Επί 12 συνεχή χρόνια (τη δεκαετία του 1990) πραγματοποίησε σειρά εκπομπών στο ραδιοφωνικό σταθμό 9.58 της ΕΤ-3, με τίτλο «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική», που κυκλοφορούν σε πέντε τόμους από τις εκδόσεις «Νησίδες».

Ακόμη, ο Χρίστος Τσολάκης διευθύνει την εκδοτική σειρά «Παιδεία και Γλώσσα» της οποίας έχουν εκδοθεί πέντε τόμοι από τις εκδόσεις «Βάνιας». Συνέβαλε στην ίδρυση τηλεματικού δικτύου με σκοπό την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Για τη δράση αυτή συνεργάστηκαν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ιδρύοντας και λειτουργώντας τηλεματικά κέντρα.

Ο Χρίστος Τσολάκης δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και

στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του ΑΠΘ. Συνεργάστηκε και με την Ένωση Συντακτών (Ε.Σ.Η.Ε.Μ), η οποία τον έχει ανακηρύξει επίτιμο μέλος της. Επίσης, ίδρυσε στη Βέροια το Μουσείο Εκπαίδευσης και Παιδείας, υπό την αιγίδα του Δήμου Βέροιας και του ΑΠΘ, κατά τα πρότυπα ομολόγων ευρωπαϊκών μουσείων.